

צדור ידיעות מן המזרח התיכון

מצרים

ש.ז. יש בה כדי ללמד על טיב היחסים ב"משולש" מצרים-אנגליה-ארצה"ב — והשפעתם על סיכויי התפתחותו של הצבא המצרי. ידיעה זו מסרה, כי "מחלקת-המדוי" נה" של ארצה"ב הסבירה לנוקרא-שיפחה, ראש ממשלת מצרים, שארצה"ב לא תוכל לשלוח יועצים צבאיים למצרים כל עוד סכסוך אנגליה-מצרים עומד לדיון בפני מועצת הבטחון; (אותו דין חל לגבי משלוחי-נשק אמריקאי, בממדים ניכרים). אכן, צוין כי לא תהיה התנגדות למשלוח יועצים או-רתיים, כדי לספק כמה משאלות טכניות דחופות.

אכן, חברי משלחת ביה"נ האמריקאי שביקרו במצרים בראשית אוקטובר אמרו כי לדעתם אין מניעה גם למשלוח מומחים צבאיים מארצה"ב; אך, כידוע, אין להודעות כאלו השפעה מחייבת על מדיניות-החוץ של ארצה"ב. בדרך כלל, מדגישה מצרים עצמה, כי תפצה היא לא ב"משלחת-צבאית", בעלת סמכות קולקטיבית מסוימת (בדומה למשלחת האמריקאית הנוכחית בתורכיה, או — וזה העיקר — למשלחת הבריטית העומדת לצאת את מצרים), כי אם ב"מומחים" כפרטים, איש-איש למקצועו ולתפקידו — ואולי גם "לא דוקא כולם מארצה"ב".

* * *

בסוף ספטמבר הצהיר ה"לינה" (דרגה אשר מגדירים אותה לעתים כ"של "בריגדיר", ול-

מה חדש בכוחות המזוינים?

סיכום בריטי בריסמכה, לאפריל 1947, קובע: "צבאה של מצרים (וכן חיל-האוויר) הורחב בזמן האחרון, אורגנו ארגון חדש, וצוידו בכלי-הזין החדשים ביותר — הודות לסיועה של המשלחת-הצבאית הבריטית אשר פעלה במצרים בתפקיד מיעץ, והעומדת לסיים את משימתה בשלהי שנת 1947".

וביחס לימיה המצרית:

"האבידות שנגרמן למצרים בשל מסיבות זמן-המלחמה עולות ל-22 אחוז מציה מלחמה ול-63 אחוז מציה סוחר אשר היו לה לפני המלחמה.

נוסף על היאכטות המלכותיות, "מחרוטה" (ימית) ו"קסדר-חיר" (לנהר נילוס), ספינת המשמרות, "אל-אמיר פארוק", ספינת חקר הדג, "מבהיס", 4 סירות-מנוע חופיות, שתי סירות להצלת טייסים בים, וסירות-נמלים ונהר רבות, אשר ישנן למצרים — אומרת היא לרכוש, לפי "תכנית ג' השנים להרחבת ציה-המלחמה", סלופים (ספינות-תורח קטנות), שולות-מוקשים, קורבטות (ללי ווי-שירות בעיקר), סירות-טורפדו מנועיות, סירות-מנוע להגנת נמלים ועוד, וסירות להצלת-טייסים בים.

לבעיות זיקתו — וזינוו — של צבא-מצרים

ידעת "רויטר", שנמסרה באמצע ספטמבר

תיהן של הדיקטטורות אשר בעולם דובר-הספרדית.

ובכל זאת: משלחת צבאית ללונדון

כידוע, עומדת מצרים לחסל את המשלחת הצבאית הבריטית, אשר גיבשה והדריכה את צבאה במשך עשר השנים האחרונות. למרות זאת יצאה בסוף אבגוסט — לפי בקשת מצרים — משלחת צבאית מצרית לאנגליה ותשעה שם פרק זמן לא קצר. בראש המשלחת עומד הבריג. אחמד ריאד בק, ומלווה אותה קול. ניוקומב, קצין-הקשר של המשלחת הצבאית הבריטית הנ"ל במצרים. תכליתה של משלחת זו היא, כנראה, להכניס למסלול חדש את היחסים שבין שני הצבאות — וכן לדאוג להמשך אספקתו של זין בריטי, מהטיפוסים הנהוגים בקביעות בצבא המצרי, ושל התחמושת, שבלעדיה לא יהיה ממש גם ביון המצוי בידי המצרים כיום.

חיל-מצרים — לחיזוק?

וכן — הכלכלה?

עם שובו מצרים ממושב מועצת-הבטחון, בה נכשל מאמץ מצרים לסלק את הבריטים מסודן בהקדם, הודיע רה"מ נוקראשיפה (בסוף ספטמבר) כי "תפקידו הראשי והמידתי יהיה תיווקו של הצבא המצרי", "לפי שהמלים הן חסרות-כוח אם אין אחריהן מעשה". הוא הדגיש, כי "הכרחית עצמה צבאית כדי להדוף כל התקפות ע"י אלה הממציאים תירוצים חדשים לבקרים להגבלת דיכוינותו הלאומית". לדבריו, תיגש הממשלה מיד, "לשידוד ארגונו של הצבא על יסודות חדישים ביותר", כן ציין כי פיתוח צבאי יצריך את קידום, "של החיים התעשייתיים והחקלאיים של ארצנו".

...

בידיעות כי מיניסטרוני ההגנה מעיין בדיקטטורה דיכוינית-שריון, יש לראות צעד דים — או הפגנת — ראשונים בדרך הגשמת הכרתו הנ"ל של ראש-משלת מצרים. אכן, מחירו של המעשה יהיה כ-18 מיליון ל"מ. אך ודאי הוא כי תכנית מעין זאת — אם תוצא לפועל — לא תבוצע אלא

עתים — כשל "גנרל-מיר" אחמד עטיה, מיניסטר ההגנה: "אין זה כלל הכרח לנו להזמין מומחים זרים מצרימה, אלא באשר נשיג נשק חדש בשביל צבאנו (כלורמר, ארץ-המוצא של הנשק הורקור בעת את הזמנת המומחים — המער). הפשים אנו לקבל מומחים מכל ארץ שנרצה, וכן לשגר משלחות צבאיות בכל זמן שנבחר בו. עתה, כשהמשלחת הצבאית הבריטית עומדת לצאת את מצרים בסוף דצמבר, יכולים אנו לרכוש כל-יזון מכל ארץ שהיא, מבלי שנהיה מוגבלים עוד ע"י העובדה כי צבאנו בנוי לפי מתכונת בריטית. צעדינו הראשונים בכיוון זה יהיו ייצור הנשק הקל בבתי-חרושת שלנו. אח"כ נזמין מומחים לעזור לנו לבנות בתי-חרושת גדולים. היסטודנטים של המכללות יעברו שנת שירות חובה צבאי ואחריה יחזרו לעבודתם וללימודיהם (כנראה, — כיסוד להכשרת חבר קציני-מילואים, — המער). אולם, תקציב-ההגנה שלנו עדין אינו גדול למדי כדי להגשים את תכנית-השיפורים כולה".

בקשר לכך יש לציין כי לפי "אל-מסרי" (22/9) הודיעה אישיות מצרית, שחזרה מפריז, כי צ'כוסלובקיה מוכנה ורוצה לספק מיד למצרים נשק ותחמושת בכל כמות שהיא, ובמחירים נמוכים מאוד. צ'כוסלובקיה מוכנה גם לחליפין: כלי-זין תמורת תוצרת חקלאית מצרית (כידוע, ירשה צ'כוסלובקיה עוד מאוסטרו-הונגריה מרכז חשוב של ייצור-נשק — הלא הם בתי-החרושת הנודעים של שקודה, אשר עוד הוסיפה לפתחם ולשפרם).

באור אחר יש לראות את ביקורה של משלחת צבאית ארגנטינית במצרים, שנועד לראשית אקטובר. ארגנטינה, המתדפקת עצמה על דלתות בתי-הנשק האמריקאיים, אין לה זין שתוכל להציעו למצרים, ואת קנייה-המימוש הצבאיים-הדיפלומטיים הללו של מדינתו של פיארוץ יש לראות באור תו האור עצמו כאשר את הזמנתו הידועה של פראנקו למלך עבדאללה מעבה, לבקר במדינת-הוא. הציוה, הספרדיה מאירי משנת 1936 טרם פג ממעגל מזימור

במשך מספר שנים. שכן בספטמבר ש.ז. הודיע מיניסטר ההגנה, אחמד עטיה פחה, כי "במשך השנים הקרובות תוציא הממשלה לתקציב הצבאי מ־50 עד 70 מיליון לירה—דהיינו, בממוצע, 14–10 מיליון ל"מ לשנה; ורק מיעוטו של הסכום השנתי יוכל להיות מופנה לתכלית הקמת דיכזיה משורית בפני עצמה.

תעשיות פלדה במצרים

בתמיכה כספית של קבוצת-עסקים אמריקאית, יוקם, תוך שנה וחצי, ליד סכראסואן (שבמצרים העילית) מפעל הפלדה הראשון במצרים. ההשקעה — 80 מיליון דולר. הי מפעל יצויד בציוד חדש, המאפשר את עיבודו של הברזל לפלדה בעזרת נפט (תחת פחם) ובזמן הראשון תהא תפוקתו 600 טון פלדה ליום.

לעובדה זו של פיתוח חרושת הפלדה ע"י האמריקאים, יש לצרף את הידיעות כי מקורות אמריקאיים עומדים להשקיע במצרים מ־10 עד 20 מיליון דולר גם בהקמת מפעלים לשימורים, ציוד חשמלי, תוצרת חמימת וטכסטיל. אין ספק כי כמה מאלה יגבירו את מקורות אספקתו ויצידו של צבא מצרים במתכונת חדשה יותר.

נשק בלתי חוקי למכביר

ענין רב יש בקטע מ"אל מוסנר", המתנין על שהשודדים במצרים, אשר לפני המלחמה היו מזוינים במקלות בלבד, יש להם עתה נשק חדש ביותר, העדיף פי כמה על זה של המשטרה. לדברי העתון: "מכרו מחנות בעלי-הברית כמויות נשק עצום מות לאזרחים. מסחר זה נעזר הרבה ע"י הפיגוי הבריטי מהדלתה, כשהיה צורך להיפטר מהרבה מחסנים כבדים. אותה שעה

נמכרו כל-יזין בפומבי. במשך השנה שעברה בלבד החרימה המשטרה מ־14,700 כלי זין, בכלל זה 1,000 תתי-מקלעים ו־300 מקלעים ומכ"י. במחוז קליו־ביה מצאו טנק כבד, טמון בשדה. בין מצרים לא"י מתנהל סחר חליפין: נשק תחת סמים משכרים.

בסוף אבגוסט, ניתנה הדגמה מן הכולטות ביותר לידיעות הנ"ל: המשטרה הצליחה לתפוס את מחסני המברחים במצרים-התחתית ובמדבר המערבי — וכמויות הנשק והתחמושת כללו 1,000 רימונים, 51 אקלי כדורים ו־300 אצבעות דינמיט. שנועדו ל־הברחה אל מעבר-לגבול.

"בטליונים של שחרור"

ארגון, המתקרא "האגודה לשחרור עמק־היאור" החליט לגייס בכל רחבי מצרים "בטליונים של שחרור", ולהתחיל לאמן את חבריו בשימוש בנשק־אש. היוזמים מתכוונים "להקנות ל"בטליונים" הללו אימון של חודש ימים בנשק־אש ובתירגול-סדר.

שכיתת המשטרה

מאז סוף ספטמבר עומדת מצרים בפני האיום של שכיתת קציני משטרה, התובעים תנאי שכר ושירות טובים יותר. אילו קם והיה הדבר, היה משבש את כל סדרי הבטחון-הפנימי במדינה — מושג אשר לגבי מצרים, יש לפרשו פירוש רחב למדי, לאור הדיכוי בכוח-המשטרה, ובמכותיה, של השכיתות בבתי חרושת גדולים בזמן האחרון. וכיבוש בתי-חרושת ע"י המשטרה. יתכן, כי מכת החולירע הנוכחית תידחה את תביעות הקצינים, — או תאלץ את הממשלה לגלות כלפיהם נדיבות-יתר.

ערב הסעודית

צעירים סעודיים התאמנו בחו"ל כטייסים. ב־1937 נוסד מיניסטריון-ההגנה הסעודי, וכן בית-ספר חדש לאימון קצינים. עוד ביוני 1938 הכריז המלך עבד-אל-עזיז על כוונתו לכונן חיל-צבא בן כמה אלפים על יסודות חדישים — ומדיניות זו מתגשמת עתה והור

מה חדש בבוחנת המזוינים?

סיום אנגלי בר סמכה, מאפריל 1947, אמר: "לצורך ההגנה סומך אבן-סעוד בעיקר על גייסות-איסטרטיה מסוגים שונים, אך בזמן האחרון הונחו בחיגאו תאייסוד לצבא סדיר קטן. נרכשו מטוסים אחדים, ומספר

כליים". הצינור (מאבקאק שבערב לצידן שלבלבנון — ראה המפה שעל המעטפה) יוליד מ־300 עד 400 אלף חבית נפט ליום. כ־3,000 אמריקאים — רובם אנשי־צבא מ־שוחרים — יעסקו בבנין הצינור דרך ערב, עבה", סוריה והלבנון, שבהן כבר הושלם המו"מ הדיפלומטי והעסקי".

חיל-האוויר האמריקאי בסעודיה

אגב ההכחות להודעות סובייטיות בדבר "משלחת־צבאית של ארה"ב בלבנון" — הביע מיניסטריין החוץ האמריקאי את הסברה שמה הוטעתה סוכנות הידיעות הסובייטית ע"י עובדת נוכחותם בערב־הסעודית של 75 מאנשי "חיל-האוויר של הצבא" של ארה"ב, מקום בו הם עסוקים בעבודות טכניות של נמל־האוויר אשר בדהראן (סמוך לאזור מעיינות הנפט שבחוף המפרץ הפרסי).

מול תכנית "סוריה הגדולה"?

לרגל ביקורו של שר יוסף יאסין, שליח המלך אבן־סעוד, אצל כוזאתלי, נשיא סוריה, בסוף ספטמבר ש.ז. פירסמה העיתונות המצרית הגדולה שמועות בדבר נסיון מצד סעודיה לכרות ברית צבאית עם "מדינות־הליבנט". ברור לכל, כי אילו נחתמה ברית כזאת, היתה מכוונת נגד המלך עבד־אללה (בעל תכניות "סוריה־רבתי").

לכת. האמיר מנסור, בנו השני של אבן־סעוד, נתמנה מיניסטרהגנה כאביב 1945. משלחת צבאית בריטית, מורכבת 40 קצינים ושאר־דרגות, שוגרה בראשית 1947 אל ערב־הסעודית בכדי לסייע בארגונו ואימונו של הצבא הסעודי הצעיר".

* * *

קבוצת קצינים מן הדרגות הגבוהות בצבא הסעודי — אשר מראשית שנה זו מודרך גרעין סדיר בשבילו ע"י משלחת־צבאית בריטית, הגיעה ב־11.10 לאולפנא הצבאית הבריטית שבדמרה (ליד עזה) בא"י, כדי להתאמן שם בכלי נשק אבטומטיים ובטקטיקה שלהם. הקורס ימשך 6 שבועות.

תגבורת לחיל האוויר הסעודי

לפי ידיעות מבידור מסוף ספטמבר, עמד אבן־סעוד לחזק את חיל־האוויר שלו ע"י רכישת 12 מטוסי "דאקוטה" חדשים (מתור צרת ארה"ב, הנועדים לשימוש כמטוסי־תור בלה והטסת גייסות — אך בשעת הדחק ניתן להשתמש בהם גם כמטילי־פצצות).

מארה"ב לערב־הסעודית: פלדה וחיללים משוחזרים

כידוע, אישרה מחלקת המסחר של ארה"ב בשלהי ספטמבר את יצואם של 20,000 טון פלדה לצרכי צינור הנפט הטורנס־ערבי. היגיון היה: "נפט ערב ישמש אינטרסים אמריקאיים — איסטרטגיים, מדיניים וכל־

איי המפרץ-הפרסי

והנוגעת בדבר, הנה כמובן ערב הסעודית, אך נראה הדבר, שבעיראק מרגיש שים צורך להגיב במקצת על האכספנסיה ה־מדינית הסעודית (ראה, "מערכות" חוב' מ"ב מ"ג, עמ' 99—100. על חוזה סעודי־כוזית); ומאידך גיסא — הריון הזדמנות מתאימה למתן אוהרה לפרס, פן תתפתח זו לחדש את תביעותיה מאז גם על שטחים עיראקיים שבאזור מוחמרה, במורח שאט־אל־ערב.

בחודש אוקטובר הובאו בעתונות העיראקית תגובות חיפיות על חידוש תביעותיה של פרס לגבי איי־בחריין שבמפרץ הפרסי (בסמוך ל"חוף־הנפט" של מורח ערב־הסעודית), שנסב עליהם הדיבור גם בפרלמנט האיראני. "יחסי־חוזה" מקשרים איים אלה עם הממשלה הבריטית. ממשלת פרס רוצה לתבוע את חידוש ריבונותה על האיים אשר, כנראה, לא נתקיימה למעשה מאז 1782 (קס"ה שנה). המדינה הערבית הקרובה

מה חדש בצבא סוריה?

סיכום בריטי בריסמא, לאפריל 1947, שנתפרסם לאיזמון, אומר:

"בתקציב 1947 הקצתה ממשלת-סוריה 26 מיליון ל"ס לצבא, 11½ מיליון — לגנדר-מריה, 4.9 מיליון — למשטרה; ו-2½ מיליון לחיל-המדבר; בסה"כ — 45 מיליון ל"ס. (וזה מתוך תקציב כולל של 118 מיליון — יותר מ-38 אחוז מתקציב המדינה — המער.) צבא-סוריה מורכב 10.300 איש; חיל הגנדרמריה — 4.550 איש; חיל-המדבר — 1.500 (דהיינו, יחד עם הצבא במובנה המצומצם של המלה — 11.800 איש — המער.) וחיל-המשטרה — 1.350. את חיל-החיילות האלה מצמידים בכלי-נשק-אש חדשים, שנתקבלו השנה בכמויות ניכרות ממקורות בריטיים, ובאמצעות-תובלה חדישים. כן נרכש מספר מטוסים בכדי להוות גרעין לחיל-אוויר סורי. לא מכבר נפתח ב"ס"פ לתעופה.

מגמת פיתוחו של הצבא הסורי

על הערכות ממשלת-סוריה ניתן לעמוד לפי הודעתו של מיניסטר-ההגנה, אחמד שרבאטי, לסוכנות-החדשות הצרפתית (בספטמבר): "הצבא הסורי יאורגן-מחדש ויצויד בנשק החדש ביותר, לפי שצויד הנוכחי שוב אינו הולם את הצרכים. משלחת-צבאית תצא בקרוב לפריז, על מנת לפתוח ב"מ"מ עם ממשלת-צרפת להשגת כלי-הזין הדרושים. על צעד זה הוחלט לאחר שבריטניה ואמריקה סירבו למלא את הדרישות הסוריות, באשר לדעתן על סוריה להסתפק בצבא אשר יהיה בכוחו לקיים את השלום בתוך הארץ, אך לאי-ספיק להדיפת תוקפנות (איזו? — המער.) מבחוץ". (על אף המשפט האחרון בהודעת א. שרבאטי, המסביר את הנימוק לצעד זה, יש להניח, כי המגמה להמשיך קשרי אספקת-זין מצרפת נובעת גם מהקושי שבהחלפת כל זיוני הקודם של הצבא הסורי, אילו השתנו לפתע קוטרי התחמושת וכיו"ב. — המער.)

* * *

בראשית ספטמבר הודיעה, "הסוכנות ה"

צרפתית" כי "סוריה הזמינה בבריטניה 40 טנקים כבדים". אכן, יש יסוד לפקפק בדבר היות הטנקים "כבדים" דוקא — ואין להניח כי יהיו אלה יותר מאשר טנקים "בינוניים", לכל היותר.

תגבורת מטוסים לחיל-האוויר

בסוף אוקטובר עמדו להגיע לדמשק 11 מטוסים שהוזמנו בארה"ב, קצתם מפציצי קרב (דהיינו, מטוסים קלים המשמשים כמטוסי-קרב, אלא שהותאמו גם להטלת פצצות קלות — נאמר עד ל-400—300 קילו). משיתקבלו — יגיע סה"כ המטוסים העומדים לרשות חיל האוויר הסורי (ואין לערוב את אלה במספר הקטן של מטוסים אזרחיים שישנם בסוריה) ל-50, ומהם — 6 מפציצים.

תמורות ומתיחות בהר-הדרוזים

לאחר התפטרותו של חסן-אל-אט'רש, מינה ממשלת-סוריה את סולימאן נסאר למושל זמני של הר-הדרוזים. נסאר הוא חבר לסיעה ה"עממית", מתנגדי משפחת אל-אט'רש — ובני משפחה זו אינם מכירים בו. לדברי ה"עתון הדמשקאי", אליה-בא" מסוף ספטמבר, מתכוונים ה"אט'רשיים" לארגן מעתה את תומכיהם במסגרת של "מפלגה ערבית" — היותם וכינויים הנוכחי הקל על מתנגדיהם להדביק להם את התווית: "פאודליים..." (ראה ב"מערכות", חוב' מ"ב—מ"ג, עמ. 102). עם חתימת החוברת הגיעו ידיעות על תגרות והתנגשויות שפרצו בהר-הדרוזים.

לחיכול הפרשה האשורית?

עתוני דמשק הודיעו בסוף ספטמבר, כי מספר מטות אשוריים היושבים בחבל ג'זירה (מאלה שהיגרו שמה מעיראק לאחר הרצח ההמוני הידוע, שנערך באשורים ע"י הצבא העיראקי, עם מתן העצמאות לעיראק) ביקשו ויוות-כניסה לברזיליה; וכי ממשלת סוריה הכריזה, כי מצדה היא אין כל התנגדות ליציאה-בהמון של האשורים ממדינתה.

מהיר צבא סוריה — לצרפת

ציר צרפת בסוריה הגיש, בסוף ספטמבר, תזכיר התובע מממשלת סוריה לסלק לצרפת סכום של 11.9 מיליון פרנק — סה"כ הר"צאות הצרפתים על הצבא הסורי מאז 1919 (מובן, שלפי ערך הפרנק כיום קטן הסכום פי-כמה מערכו הממשי בשעתו) — ואילו ממשלת סוריה עומדת לתבוע מצרפת פיצוי בעד השימוש של בעלת-המנדט „במקור" חיה של הארץ" במשך אותה התקופה עצמה... אכן: מבעיות הירושה שבעקבות פינוי, ומחירה של עצמאות.

ייצוא של בידואים לא"י?

כחלק של „גיוס כוחות-מרד עממיים" נגד הישוב היהודי בא"י, התכנסה — באמצע ספטמבר — בתדמור „ועידת השבטים" הסורית, שקיבלה החלטות על מלחמה בתכניות חלוקת ארץ-ישראל.

עורק-תנועה מהחורמון אל החולה
כתבה מהגליל העליון, מימי המתיחות ש-באמצע אוקטובר, ציינה את הידיעות על עבודה המתנהלת מעבר לגבול הסורי, בהרחבתה של דרך המלך העזר ברת על פני החורמון ונמשכת לאורך המדוררנות הצופים אל עמק החולה ממזרחו, מאחרי

כפר סולד ואילך.

דרך כזאת עשויה לשמש עורק-כניסה נוסף — בעל ערך — באותה גיזרת-הגבול המשתרעת בין שתי הנקודות ששימשו עד כה את קשרי-התחבורה בין ארץ-ישראל לחבלי סוריה: כביש מטולה (אל הצביה ודמשק — מזה, ובירות — מזה) בתחום הצפוני של הארץ, וגשר בנות-יעקב (אל קוניטרה ודמשק) בתחום הצפון-מזרחי. ה"מדובר כמובן, בראש וראשונה, לגבי התורבלה המנועית — כי המעבר לפרדות ולסוסיס אפשרי בנקודות-גבול רבות אחרות.

חקר א"י ע"י משטרת סוריה

במשך החדשים אשר קדמו למצב המתוח שנוצר בעקבות דיוני עצרת-האומות, לא היה דבר אשר ממשלת סוריה חפצה לדעתו על מצב העניינים בארץ-ישראל ששלטונות הארץ ימנעוהו ממנה. יש כיום ענין לציין, כי בסוף אבגוסט בא לא"י ראש משטרת סוריה, סעיד ביי את-תמימי, במטרה מירדת לעמוד על המצב במשטרת א"י ולהקור את דרכי פעולתה. בעת ביקורו, שנמשך עשרה ימים, הספיק לסייר את כל מרכזי ה"משטרה העיקריים שבחלקיה השונים של הארץ.

לבנון

כאן לידיעה על כך כי „לפי החישובים הרשמיים האחרונים מונה עתה אוכלוסית לבנון 1.406.426 נפש — אשר מהם 871.608 הם מושלמים — (דהיינו — רוב מושלמי מוחלט), 532.467 — נוצרים (פחות מ-2/5), 1.612 — יהודים, ו-472 — „אחרים". נוכח מספרים מתמיהים אלה מתעוררת רות כמה שאלות: ב-1935 מנתה אוכלוסיית-לבנון 862 אלף נפש. ב-1943 — 1.041 אלף. היכן עוד ארץ בעולם כולו שבה גדלה אוכלוסיתה הכללית ב-35 אחוז תוך 8-7 שנים? מספר המושלמים ב-1935 היה 292 אלף, ב-1943 — 434 אלף. כיצד בוצעה הקפיצה ל-871 אלף? לסטטיסטיקת המזרח הערבי — פתרוניים.

מה חדש בצבא לבנון?

תקציב ממשלת הלבנון לשנת 1947, כולל 15 מיליון ל"ל לצבא, ו-8 מיליון — למשטרה (כולל ג'נדרמריה?). נרכשה כמות מסוימת של כליתובלה, זין, תחמושת ומכונות-שריון. צבא הלבנון מונה 3.500 איש, וחיל-הג'נדרמים — 2.500. המשטרה מונה 800 איש. כוחות אלה צוידו-מחדש ב-1944 בכלי-נשק-אש-חדשים, שנחבלו מאת הצבאות ה"בריטי והצרפתי.

אין עדיין אישור לבכונותה של ידיעה אחת, אשר נתפרסמה בעתון דמשקאי בסוף ספטמבר והיא, לכאורה ידיעה סטטיסטית גרידא, אך באם תתאמת — הרי תוצאותיה הפוליטיות תהיינה מוחשיות ביותר. הכוונה

ארגונו של הצבא

לפי מקור בריטי בריסמכה גובש, לשנת 1947, ארגונו של הצבא העיראקי במסגרת חדשה, שהיא — מכמה בחינות — מיוחדת למדינה זו בלבד. בצבא העיראקי קיימות 3 דיוויזיות, ומהן: אחת — דיוויזיית הריים, אחת — דיוויזיית מישור, ואחת — מעורבת, המורכבת בריגדות-אימון והטיבה ממזכנת. על פרטי הרכבם ומבניהם של שלושה גופי-הצבא אלה, — ראה בסקירה „צבאה של עירק“, שתתפרסם בחבורת הבאה. לפי חישוב מוקדם צריכה עצמתו הנוכחית של צבא עיראק לכלול, לפי הנתונים הנ"ל, בין השאר, עד 150 מ"ד 200 מכוניות-שריון, 12 ועד 20 טנקים (בינוניים), ומ-150 ועד 200 כלי-ירייה ארטילריים.

משלחת צבאית לבריטניה

משלחת צבאית עיראקית, בראשותו של הקול. שאכר-אלואדי, מיניסטר-ההגנה, ובה שבעה קצינים יצאה לבריטניה באמצע ספטמבר. לדברי הצירות העיראקית בלונדון עמד מיניסטר-ההגנה לרון בבריטניה בשאלות הגנתה של עיראק — וכן לספל ברכי שת ציוד וזין בשביל הצבא העיראקי, המוסיף לשמור על המתכונת הבריטית בארגונו ובציודו.

מהפרכ של דיכוי הבאראזאנים

לידיעתנו נוספו עתה כמה פרטים, השופכים אור מציאותי יותר על התיאורים הקודמים של פרשת מרד הכורדים (ראה ב„צנור המורה התיכון“, „מערכות“, מ"ב-ג). לפי ה„טיימס“ נודע בטהראן ב־16 ביוני, כי מתנהלים קרבות נגד שרידי המורדים משבט באראזאני, שנלחצו כחודש וחצי לפני כן אל מעבר לגבול עיראק, חמקו אח"כ מהצבא העיראקי, ובראשית יוני חזרו לתחום איראן. לאחר שממשלת פרס סירבה להיענות לבקשת המולא מוצטפה לתת לו מקלט ב־ארצה — כל עוד יסרב הוא להיכנע ללא תנאי — התחוללו קרבות, שהתנהלו בקרבת הגבול הפרסי-הסובייטי. כוחות הממשלה, שמנו כ־10,000 איש, השתמשו ב־טנקים ובמטוסים נגד אנשי השבט, שהיו

מזוינים בדובים ובמכ"י. נמסר, כי יותר מ־1,000 באראזאנים נמלטו לרוסיה, אך כ־500 בפיקודו של מוצטפה, אם כי כותרו, הוסיפו להחזיק מעמד. כ־100 מאנשי השבט נהרגו וכן כ־30 מאנשי הצבא הפרסי.

לפי ידיעה מ־22 ביוני, „התחמק שוב המולא מוצטפה, ראש הכורדים הבאראזאנים, מכוחותיהם המזוינים של עיראק ואיראן גם יחד“, בלויית כ־700 איש שנותרו עמו פרץ מתוך טבעת גייסות פרסיים, סמוך לגבול פרס-רוסיה. לא ידוע עדיין היכן הוא שרוי עתה, אך נודע כי קבוצות נוספות מתומכיו נסו לרוסיה. „צבא איראן תפס 250 רובים, 10,000 כדורים והרכה מכ"י ואקדוחים, ש־נעזבו ע"י הבאראזאנים על גדות הנהר אראפס“. כידוע, נחבד כי המולא מוצטפה, לאחר „קרבות-הנזע" נגד גייסות תורכיים, עיראקיים ופרסיים, הגיע לקוזו הסובייטית.

בסוף אבגוסט, בעקבות המתרחות בין ברית-המועצות לפרס בשאלת אישור הסכם-הנפט הסובייטי-פרסי מ־מאי 1946, „הוצא מנרתיקו" ראש־כורדים זה — ואל חוגים דיפלומטיים זרים (ואיראניים) בטהראן הגיעו ידיעות, „על התרכותם של 10,000 כורדים-באראזאנים באזורי-גיאן הסובייטית, בגבול הצפון-מערבי של איראן“, כאמצעי לחץ על חברי הפרלמנט הפרסי, ונמצא גם מי שניבא על פלישה־מש מצדם, אם בסופו של דבר, יסרב ה„מגליס" לאשר את הסכם-הנפט הנ"ל.

שבטים כורדיים בצפ"מ פרס, הנהוגים אחרי הממשלה, הודיעו למטה הכללי של צבא פרס כי סוכנים סובייטים ואנשי שבט באראזאני פעילים בתוך פרס בקרב שבט ג'אלאלי ה־כורדי. נציגו הטהראני של אמארה־חאן שראפי, ראש „ברית-שבטי שקאקי הכורדיים" רבת-הכוח, אמר כי מצדדי אמארה־חאן „חוששים מפני פלישה אויבת מצפון“.

אין ספק שכמה מהמספרים והתששיות שציגו כאן יסודם בהגזמה, אך גם כגוזמאות מסוג זה יש משום עדות לדרכי הלחץ הפרליטי ו„מלחמת-העצבים“, המקובלים בארצות המזרח.